

ného súdu v T., pri čom hodnota záväzku presahovala 2.000 Kč, a B. R. zúmyselne podporoval A. R.-a v prevedení uvedeného činu tým, že dotýčný napísaný telegram podal na poštovom úrade v T.

Náležitosťou deliktu podľa § 401 tr. zák. je, aby falzifikátu bolo použité, a to na dokazovanie daktorého práva alebo záväzku. K usku- točneniu skutkovej podstaty nie je síce potrebné, aby užívaním falošnej listiny skutočne nastala aj majetková škoda, pretože však podstata užívania listiny pozostáva z dokazovania daktorého práva alebo zá- väzku, a konečným výsledkom vlastne porušuje prirodzene záujmy tej osoby, proti ktorej smeruje dokazovacia moc padelanej listiny a z toho vyplývajúce užívanie, preto niet pochyby, že taký spôsob užívania fal- zifikátu zahrnuje v sebe vždy možnosť spôsobenia právnej ujmy. V dô- sledku toho je podmienkou k ustáleniu skutkovej podstaty padelania súkromnej listiny možnosť spôsobenia právnej ujmy, bez ktorej nie je daná skutková podstata tohoto trestného činu. Vrchný súd podľa dô- vodov napadnutého rozsudku vzal za dokázané, že firma K. ako exe- kvent na žiadosť svojho rayonového zástupcu H. S. v poslednom oka- mihu svolila k zastaveniu dražby nariadenej proti obžalovanému A. R. jedine pod podmienkou, bude-li pohľadávka krytá aspoň zmenkou, čo sa aj stalo. Odloženie dražby sa stalo tedy so súhlasom veriteľa ob- žalovaného A. R., ktorý súhlas nebol dodatočný, ale predchádzal čin- nosť obžalovaných, ktorá je predmetom obžaloby. Nakoľko tedy firma K. sama vopred súhlasila so zastavením dražby a tak účel použitia fa- lošného telegramu kryl sa s vôľou exekventa samého, nenastala z čin- nosti obžalovaných žiadna ujma pre menovaného veriteľa a nevznikla ani možnosť spôsobiť daktorú súkromoprávnu alebo verejnoprávnu ujmu. Preto čin obžalovaných, na ktorom je obžaloba založená, nevy- čerpáva skutkovú podstatu trestného činu a súdy nižších stolíc do- pustily sa zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p., keď uznaly obžalovaných vinnými. V dôsledku toho najvyšší súd vyhovujúc zmätočným sťažno- stiam uplatňovaným z dôvodu § 385 č. 1 a) tr. p., pokračoval v smysle 1. odst. § 33 por. nov., zrušil rozsudky súdov nižších stolíc a obžalo- vaných na základe bodu 1 § 326 tr. p. od obžaloby oslobodil.

Čís. 4679.

Propadnutí po rozumu § 24 odst. 5 zák. č. 9/1924 je v podstatě svou povahou vedlejším trestem, který nemůže stihnouti osobu na trest- ném činu nezúčastněnou; nelze proto vysloviti propadnutí radiového přístroje, který pachateli (odsouzenému) nenáleží, nýbrž byl jím od- cizen osobě, která přístroj přechovávala oprávněně, majíc k tomu kon- cesi příslušného poštovního a telegrafního úřadu.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1933, Zm II 20/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem krajského soudu v Olomouci ze dne 18. června 1931 byl ve výroku, jímž bylo vysloveno, že radiotelefonní přístroj odcizený obžalovaným Egonu R-ovi propadá ve prospěch státu, porušen zákon v ustanovení § 24 odst. 5 zákona z 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924; výrok ten i s ostatními na něm se zakládajícími opatřeními se zrušuje a krajskému soudu v Olomouci se ukládá, by o žádosti Egona R-a za vrácení přístroje znovu rozhodl.

Důvody:

Oním rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným: 1. že odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení a) Emila R-a počátkem února 1931 elektrický zvonek; b) Egona R-a v noci dne 13. února 1931 akumulátor; c) téhož Egona R-a v noci dne 15. února 1931 radioaparát a pušku vzduchovku; d) Otty K-a v noci dne 15. února 1931 pušku flobertku; 2. že v době od 15. do 17. února 1931 (kteréhož dne byl přistižen a zatčen) uvedený pod 1. c) radiový přístroj, tedy radiotelefonní zařízení bez úředního povolení přechovával a 3. že v únoru 1931 bez povolení a neprokázav potřebu k odvrácení nebezpečí zakázanou zbraň (vzduchovku pod 1. c) uvedenou) měl a nosil; byl uznán proto vinným zločinem krádeže podle §§ 171 a 174 II c) tr. zák., přečinem podle § 24 odst. 1 zákona z 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 a přestupkem podle §§ 32 a 36 zbroj. pat. a odsouzen podle § 178 tr. zák. k těžkému žaláři na 1 měsíc a dle § 47 zbroj. pat. k pokutě 200 Kč po případě k těžkému žaláři dalších 48 hodin; kromě toho bylo podle § 24 odst. 5 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 vysloveno, že radioaparát odcizený Egonu R-ovi (shora 1. c) propadá ve prospěch státu. Rozsudek nebyv napaden, vešel v moc práva. Nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona, pokud uplatňuje, že výrokem, že radioaparát odcizený Egonu R-ovi propadá ve prospěch státu, byl porušen zákon. Ohledně tohoto výroku důvody rozsudku kromě poukazu na místa zákonná ve výroku uvedená neobsahují odůvodnění. Patrně asi řídil se soud rozhodnutími sb. n. s. č. 2325 a 2829, v nichž se zrušovací soud v podstatě ustálil na názoru, že ustanovení § 24 odst. 5 zák. o radiotelegrafech předpisuje obligatorně, že radiotelegrafní zařízení, o němž soud zjistil, že je někdo přechovával, vyráběl, prodával, dovážel (bez úředního povolení), propadá ve prospěch státu, bez ohledu na to, je-li vlastnictvím pachatelovým, či osoby třetí. Tuto právní větu je však posuzovati — jak již zdůrazněno v rozhodnutí č. sb. n. s. 4220 — ve spojitosti se skutkovým dějem, k němuž se v tom kterém případě vztahovala, a nelze ji povšechně rozšiřovati na případy, které doposud předmětem rozhodování zrušovacího soudu nebyly, a k nimž náleží právě i souzený případ, v němž jde o propadnutí radiopřístroje, odcizeného osobě oprávněné na základě řádné koncese přechovávat radiopřístroj. Jest ovšem správné, že § 24 čís. 5 zákona čís. 9/1924 nařizuje propadnutí obligatorně; z toho však ještě neplyne, že by propadnutí, jsouc obli-

gatorní, již pro tuto povahu nastati muselo vždy bez ohledu na to, je-li předmět vlastnictvím pachatelovým či osoby třetí. Výraz »obligatorní« znamená, že propadnutí jest vysloviti i bez návrhu strany a že nezávisí od volného uvážení soudu, zda propadnutí chce vysloviti, čili nic, tedy opak propadnutí fakultativního. V trestních zákonech je propadnutí tu obligatorní (§§ 325, 326, 355, 362, 364, 399 tr. z., § 36 zbroj. pat., § 7 zák. o třaskav. čís. 134/1885, § 71 zákona o nem. zvíř. čís. 177/1909, § 18 zák. o telegrafech čís. 60/1923, § 12 zák. o pošt. holubech čís. 2/1924, § 9 zák. o ochraně měny čís. 7/1924 v doslovu zák. čís. 121/1932, § 9 zák. o úplatkářství čís. 178/1924, § 36 odst. 1 zák. o nekalé soutěži čís. 111/1927, § 13 zák. o potul. cikánech čís. 117/1927), — jindy fakultativní (na př. § 20 první případ zák. o falš. potr. čís. 89/1897, § 20 zák. o vál. lichvě čís. 568/1919, § 52 původ. zák. čís. 218/1926, § 31 zák. o ochr. rep. čís. 50/1923). Srovnáním těchto ustanovení lze seznati, že některé z oněch zákonů stanoví, že propadnutí má nastati bez ohledu na to, zda věci náležejí odsouzenému pachateli čili nic, ačkoli jde o propadnutí fakultativní (tak § 20 zák. o vál. lichvě čís. 568/1919, § 20 zák. o falšování potravin čís. 89/1897, § 31 odst. 2 zák. na ochr. rep. čís. 50/1923, § 52 původ. zák. čís. 218/1926). Z toho plyne, že obligatornost propadnutí není znakem pro rozhodnutí, zda propadnutí stíhá věci bez rozdílu, zda náležejí pachateli čili nic, jinak řečeno: je-li propadnutí v zákoně předepsáno obligatorně, neplyne z toho ještě, že věci jest prohlásiti propadlými i když pachateli (odsouzenému) nenáležejí.

Jest ovšem pravda, že propadnutí některých předmětů, stanovené v trestním zákonu a v zákonech jej doplňujících, může míti povahu nejen trestu vedlejšího, nýbrž i opatření zabezpečovacího. Zda propadnutí věci má povahu jen trestu (zpravidla vedlejšího), či kromě toho i povahu opatření zabezpečovacího, — otázka to převážně teoretického významu — jest posuzovati v každém jednotlivém případě podle ustanovení zákona, který propadnutí věcí stanoví. Za zajišťovací opatření je propadnutí věci považovati zejména, když má na ně býti uznáno, ačkoli věc nenáleží odsouzenému, nebo když trestní řízení se proti určité osobě nezavede nebo neprovede (t. zv. objektivní řízení, na př. § 72 zák. o nem. zvíř., § 20 zák. o falš. potrav., § 101 zák. o pat.), nanejvýš i jestliže věc sama o sobě, nehledě na osobu majitele, svou povahou ohrožuje obecnou bezpečnost. Pro propadnutí takto kvalifikované však musí býti vždy dán určitý základ zákonný, poněvadž jde o zasažení do soukromých práv osob třetích; a skutečně zákonodárce v těch případech, kde toho zájem právní bezpečnosti (ať již individuální či obecné) vyžaduje, by bylo uznáno na propadnutí s účinkem proti každému vlastníku věci, tuto účinnost propadnutí proti osobám třetím vyslovil, po případě zavedl za tím účelem z důvodů policejně-bezpečnostních objektivní řízení, nezávislé od odsuzujícího výroku. Jsou to na př. § 7 zák. o třaskav. čís. 134/1885, § 20 — druhý případ — zák. o potrav. čís. 89/1897, §§ 71 a 72 zák. o nem. zvíř. čís. 177/1909, § 20 zák. o vál. lichvě čís. 568/1919, § 31 zák. na ochr. rep. čís. 50/1923, § 12 zák.

o pošt. holubech čís. 2/1924, § 9 zák. na ochr. měny čís. 7/1924, § 52 zák. o původ. právu čís. 218/1924. Jde tu vesměs o případy, v nichž ohrožení právní bezpečnosti je již v existenci předmětů (inest objecto), jež jsou s trestným činem v souvislosti; soukromý zájem jednotlivce, i když na trestném činu není nijak účastněn, ustupuje v těchto případech obecným zájmům. Takového výslovného předpisu nemá zákon čís. 9/1924 ohledně radiotelefonních přístrojů. Není zajisté jen nahodilou okolností, že jiné dva zákony, v nichž je stanoveno propadnutí věcí a které spadají do téže doby, a to zákon o poštovních holubech z 20. prosince 1923, čís. 2 ex 1924 a zákon na ochranu měny ze 14. prosince 1923, čís. 7 ex 1924, prohlášené dne 7. a 8. ledna 1924 (ve kterýž posléze uvedený den byl prohlášen i zákon o radiotelefonii čís. 9/1924 ze dne 20. prosince 1923), obsahují výslovně ustanovení, že věci propadají bez ohledu na to, jsou-li vlastnictvím odsouzeného, kdežto zák. čís. 9/1924 tohoto dodatku neobsahuje. Vzhledem k tomu, že — jak právě řečeno — zákon čís. 9/1924 neobsahuje předpisu, že radiotelefonní zařízení má se prohlásiti za propadlé bez ohledu na to, zda je vlastnictvím pachatele čili nic, a hlavně také podle účelů zákonem tím sledovaných jest míti za to, že není dáno ohrožení obecné bezpečnosti již jsoucností radiového zařízení, nýbrž tím, že je kdo přechovává, vyrábí atd. b e z p o v o l e n í, vymykaje se úřední kontrole. Jestliž účelem tohoto zákona — jak uvádí rozh. čís. 3213 sb. n. s. — zvýšená ochrana veřejného státního zájmu na přísné kontrole možnosti provozu radiotelefonního; chce tedy s plnou přísností zakročiti tam, kde jde o přechovávání takových zařízení, k němuž nebylo státními dozorčími orgány vůbec dáno povolení, o němž tedy státní správa vědomosti nenabyla. Z těchto úvah plyne, že propadnutí, předepsané v § 24 odst. 5 zák. čís. 9/1924, v podstatě je svou povahou trestem vedlejším. Tento trest ovšem vzhledem k ustanovení § 31 tr. zák. nemůže stihnouti osobu na trestném činu nijak nezúčastněnou. V případě, o nějž jde, bylo zjištěno, že radiový přístroj, jehož propadnutí bylo rozsudkem krajského soudu v Olomouci s počátku uvedeným vysloveno, byl majetkem Egona R-a, že mu přístroj ten byl obžalovaným ukraden, a plyne z obsahu spisů dále, že Egon R. přístroj ten přechovával oprávněně maje k tomu koncesi příslušného poštovního a telegrafního úřadu. Tím je řečeno, že Egon R. na trestném činu obžalovaného neměl nijaké účastenství, a nemůže ho proto stihnouti žádný trest. Ostatně také brání výroku o propadnutí přístroje jemu náležejícího ustanovení § 367 tr. ř., podle něhož nec, o niž se soud přesvědčí, že náleží osobě trestným činem odsouzeného poškozené, a jež se najde u obviněného, má býti poškozenému vrácena. Vrácením bude restituován původní stav kontrolovaného přechovávání radiotelefonního přístroje Egonem R-em, a tím odpadne veškerá obava, že by přístroje osoba neoprávněná mohla zneužiti (srův. rozhodnutí obdobného případu propadnutí zbraně podle § 36 zbroj. pat. býv. víd. nejv. s. úř. sb. čís. 4026 a rozhodnutí čs. nejv. s. č. 4411 sb. n. s.). Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.